

המלך בשדה. שום תשים עליך מלך. צדיקי הדורות היו אומרים, תשים עליך מידות והליכות של בן מלך. מלך יש לו גינונים מעודנים. לא תמצא מלך לועם מסטיק ברחוב (גם בבית לא). מלך לא ידבר בסולר ברחוב. מלך תמיד יהיה מלובש במכובדות. כאשר אנחנו יודעים זאת במודע, תמוה מדוע אנחנו רואים בני מלכים שהם רחוקים מגינוני בני מלכים ת"ק על ת"ק פרסה. לכן, הקב"ה ברחמיו נתן לנו חודש אלול להתעשת. להתעורר. הנביא זועק לנו השבוע התעוררי. ואם לא די בכך הוא שב לומר עורי עורי. איך, התנערי מעפר, לברוח מההתפלשות בעפר. קומי, סורו סורו. יוצאים מהמצב שאנחנו רחוקים מלהיות בני מלכים ומתחברים שוב. לומדים באר היטיב מסילת ישראל ותומר דבורה ומתנהגים על פי אמות המידה אשר חז"ל תפרו והעמידו לנו, אזי האדם ישוב להיות עין השדה בשדה אשר ברכו השי"ת ונזכה שוב שהשי"ת ימליך עלינו את דוד מלכא משיחא שיבוא ויגאלינו.

לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל. פירש"י אפילו אומר לך על ימין שהוא שמאל כו נראה שדקדק זה מללח האמר לא תסור ימין ושמאל מן הדבר ומדקאמר ימין ושמאל אחר אשר יגידו לך ש"מ שהכי האמר אע"פ שכפי האמת אינו ימין ושמאל זולת מה שהם יגידו לך שהוא ימין ושמאל ובטעם דבר זה נתקשו המפרשים ונתנו טעמים רבים שנין דין מן דין: וכפי האמת אין אני רואה שום קושי בדבר כי כבר אמרו רז"ל שמא יאמר אדם הואיל והללו מטהרין והללו מטמאין הללו אוסרין והללו מתירין היאך אני למד תורה מעתה ת"ל נתנו מרועה אחד כלן אל אחד נתנו כו וקשה הלל הדרא קושיא לדוכתה וסוף סוף היאך אני למד תורה אלל ביאור הדבר הוא שכל דבר טומאה וטהרה יש כמה פנים לטהרו וכמה פנים לטמאו ואם התורה טהרתו הוא מפני שהלדדים המראים פני טהרה הם מרובים יותר מן הפנים המראים פני טומאה וכן להפך והוא הדין בדבר מותר ואסור וכפר ופסול ומטעם זה אמרו רז"ל שאין ממנין לסנהדרין עד שידע לטהר השרץ מן התורה וטעמו של דבר שאם לפעמים כריכין להוראת שעה לפסוק נגד התורה משום עת לעשות לה הפרו תורתך אזי יכול החכם או הנביא ללרף לסברת עת לעשות לה אותן מיעוט סברות שכבר נדחו מחמת הרוב ולילך אחר המיעוט כהוראת אליהו בהר הכרמל אבל אם אין החכם או הנביא יודע שום סברא אל ההפך אז לעולם לא יטהרו אפילו בהוראת שעה והרי הוא מחויב לטהרו מטעם סמוך עת לעשות לה למיעוט סברות הנוטין אל ההפך ואתרע רובא דכנגדו ואם ב"ד שלמטה פוסקים טהור על דבר שהוא טמא מן התורה הואיל שיש סברות גם לטהרו סמוך רובא של ב"ד שלמטה שהסכימו לטהרו אל מיעוט סברות שיש לו בלאו הכי לטהרו ואתרע רובא של טומאה כי נתן ה כח גם לבית דין שלמטה לעשות סברות לכאן ולכאן ונתרבו הסברות הנוטין ללד טהרה וע"כ יפה אמרו רז"ל עשה אונך כאפרכסת והנה לב לשמוע דברי המטהרין ודברי המטמאין כי כפי האמת כל אדם כריך לכל הסברות כי א"א לו להיות מן הסנהדרין עד אשר יהיה ידו בכל הסברות ומטעם זה ראוי לקבל מהם אפילו אם אומרים על ימין שהוא שמאל מלד אותן סברות הנוטים גם ללד שמאל וזה דרך נכון מאד: ואם נפשך לומר שאמרו זה על הדינין שאין לדיין כ"א מה שענינו רואות כמ"ש ועמכם בדבר משפט והוא האי על מ"ש למעלה בין דין לדין כי

הכל לפי ראות עיני הדיין אז הדבר מבואר מעלמו כי בידו לדון על פי אומד לעתו כמ"ס חמת ומשפט שלום שפטו בשערניכס ואמר שפטו על שלשתן ובשערניכס לשון שיעור כי שלשתן כריכין השערה שכלית ואומד הדעת לפי הזמן והמקום והענין כי לפעמים כריך לשנות החמת מפני השלום וכיוצא וכן השלום אינו טוב לעלמו ככ"מ כי כנוס לרשעים רע להם ורע לעולם וכן המשפט כריך שיעור ואומד הדעת בדרכ שנתבאר: דברי הבלי יקר מאירים כשמש בצהריים. יסוד היסודות של הלימוד, היא ההבנה האישית. לדעת שהקב"ה נתן ללמוד וללמד בשבעים פנים. לאחר כל הדרשות והפילפולים, יש לחתור להגיע לאמיתה של תורה. ללא עיון מעמיק, לא יתכן להגיע לאמיתה של תורה. חז"ל למדונו, אין אדם עומד על דברי תורה אלא אם כן נבשל בהם. ממילא, רק אחרי שידע לטהר שרץ בק"ץ טעמים, יידע אמיתה של תורה, ששרץ טמא ומטמא. רק על ידי פלפול התלמידים ועיון התלמוד מגיעים לאמיתה של תורה. רק מי שידע מה "השעה" ידע מתי הוא עת לעשות לה'. אלו הכוחות הנדרשים למוסרי התורה.

תמים תהיה עם ה', פירוש לפי שמה עליו בסמוך לכל יעונן ויכסף ולכל ישאל בלוב וגו', אמר תמים וגו', פירוש כלום טעם כל הדברים הוא לדעת העתידות, ולהתנהל [כאשר] יורו ולתקן החסרון, כאשר יוכל עשות, ואם תהיה עם ה' תמים תהיה לא יחסר לך דבר, ואין מה שיגיד המזל עליך תתקיים לרעה וזה לך האות אברהם שהתהלך לפני ה', הגם שהראה המזל עליו שלא יוליד נחשך וילד, וכפי זה תיבת תהיה נמשכת למעלה ולמטה, על זה הדרך תמים תהיה עם ה', או על זה הדרך תמים תהיה כשאתה עם ה' אלהיך: האור החיים הקדוש בא ללמדינו תמימות מה היא. גם בדורינו, יש מיני מעוננים ומכשפים או סתם מאחזי עיניים מגידי עתידות תאבי בצע. האור החיים הקדוש אומר, קוה אל ה'. לא למגידי עתידות. הפך בתורה והפך בה דכוליה בה. כי הלומד תורה, תמים עם ה'. וכאשר נקוה ונתפלל לה', אזי עוז בטחוננו יביא עלינו דברי נעים זמירות ישראל, טוב ה' לכל וכדברי המגילה, טוב ה' לקו.

ואותו לא תברת כי האדם עץ השדה. פירשו המפרשים ז"ל כי חיי האדם ומזונו הוא עץ השדה, וכענין שכתוב כי נפש הוא חובל, ועל כן אנכי מנוד שלא תשחיתו כי ברכה זו. ולפי דעתי כי האדם נמשך אל לא תכרות ובאור הכתוב כי לא האדם עץ השדה שיבא מפניו במנור כמו האדם, ואין מפעולות עם חכם ונבון להשחית הדבר הראוי ללא תועלת, ולכך אין לך להוליא כח בזה לכרות עץ השדה אלא שתשמור מהשחית אותו ומהזיקו ותקח ממנו התועלת, זהו כי ממנו תאכל, ואם אתה משחיתו נמלאת מזיק ומפסיד התועלת. ודרשו רז"ל, כי ממנו תאכל, אם ראית תלמיד חכם הגון, ממנו תאכל ואותו לא תכרות, ואם לאו, אותו תשחית וכרת: רבינו בחיי מלמדינו תורת האדם. ראשית לכל, הוא דומה לעץ. יש צורך לטפל בו. לגזום ענפים יבשים. להרחיק שרשים רעים, קוץ ודרדר. יש להשקיתו, יש להשפיע עליו שמש במדה. לדאוג לצל בימי שרב. הוי אומר, יש לטפל בו ביעילות וביסודיות. כן הדבר בדברי תורה. צריכים ללמוד מעץ החיים ומעץ הדעת טוב ורע. מתי עת להרחיק ומתי לקרב. מתי לקצור ומתי לנטוע. מה לקיים ומה להשחית.

כפר לעמך ישראל, מכאן שכל ישראל ערביין זה לזה, כפר לעמך ישראל אשר פדית, ר"ת בגימטריא זה הכהנים: רבינו בעל הטורים מחדש לנו, מדוע הכהנים הם שיוצאים מחוץ לעיר בעבודת עגלה הערופה, כי הם הערבים של ישראל לפני הקב"ה. לכן, הם גם מדגישים, לעמך ישראל, כי אם כל אחד ואחד הי"ה עושה את המוטל עליו לעשות, יהודי הנהרג כאן בשדה מחוץ לעיר, עדיין הי"ה נמנה בין החיים. אי לכך, הקב"ה מקפיד שנדע לייקר נפשו של כל יהודי ולא נפקירו בשום זמן ומקום. לא משנה מה הקושי. אם ניקח אחריות לעשות המוטל עלינו, נחזור להיות ערבים זה בזה, ממילא, יכופר לנו ולאדמתנו ויקויים בנו נבואת ההפטר, רגלי מבשר משמיע שלום, משמיע ישועה, אומר לציון מלך אלוקיך.